

Małgorzata Bajko
Monika Janiszewska

SIEDZI MISIO NA ŁĄCE.
PUSZCZA BAKI ŚMIERZĄCE...

(NIE) GRZECZNI?

*Codzienne sytuacje widziane oczami rodzica i dziecka.
Zaskakujące, rozśmieszające, wprawiające w zadumę.*

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autorki oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autorki oraz Wydawnictwo HELION nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Sytuacje przedstawione w książce są autentyczne, jednak dla dobra bohaterów ich imiona zostały zmienione.

Redaktor prowadzący: Joanna Gubernat
Projekt okładki: ULABUKA
Ilustracje w książce i na okładce: Tomasz Stasiak

Wydawnictwo HELION
ul. Kościuszki 1c, 44-100 GLIWICE
tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63
e-mail: sensus@sensus.pl
WWW: <http://sensus.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!
Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres
<http://sensus.pl/user/opinie/grznie>
Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

ISBN: 978-83-283-2563-0
Copyright © Helion 2016

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
Rozdział 1 (NIE)Grzeczne dzieci, czyli jakie?	15
Ranking niegrzeczności	21
Grzeczne, czyli jakie?	23
Niegreczność oczami dzieci	28
Marian, zachowuj się	32
Dziecko nie wie, co mu wypada	34
Krzyk krzykowi nierówny	36
Jak widzę świat i co rozumiem — poszczególne etapy rozwoju	43
Rozdział 2 Niegreczność w praktyce	85
Całowanie jest free	87
Nie bądź gapa! Powiedz wierszyk	91
Co to za mina? Podziękuj cioci natychmiast!	96

Jak zjem śledzia, będę rzygał	100
W moim łóżku był różowy słoń	104
Dlaczego ten pan tak śmierdzi?	109
A „dzień dobry” gdzie?	113
Czy to pani narzeczony?	117
Nie chcę tego warkocza	122
Ta wstrętna przeprowadzka	127
A co, a co?	131
Dywanowa afera	135
Czy on musi być chory akurat dziś?	140
Nadchodzą Indianie, łu-łu-łu-łu-łu!!!	144
Przecież ty nie lubisz tej pani	149
To moje!	153
Ją kochasz, a mnie nie!	158
A ja mam za to... ..	163
Nie mam czasu na wygłupy	167
To ma być zabawa? To bałagan	171
Ty śmierdzący wielbłądzie	175
Urodzinowe nudy na pudy	178
Michasiowe powołanie	183
Nie wolno ci tu wchodzić	187
Teraz praca, a nie wygłupy	192
Dlaczego on też dostał prezent?	197

Chcę się ubierać tak, jak chcę	201
Kup mi, kup mi, kup mi!	205
O nieeee, znowu Zuza!	210
Ja tylko pokazałem Zygzaka	214
Rozdział 3 Rodzic roszczeniowy versus rodzic odlotowy	219
Rodzice kontra „niegrzeczność”	221
Mamo, tato, a ja na to... ..	234
Zakończenie	241
Bibliografia	245

Wyobraź sobie, Drogi Rodzicu, że masz uroczą 5-letnią córkę Alicję. Odbierasz ją z przedszkola trochę wcześniej niż zwykle, ponieważ czeka Was ważna uroczystość — obiad z okazji imienin teściowej. Prezent starannie zapakowany, bukiet jej ulubionych kwiatów gotowy, sukienka Alicji odprasowana. Majstersztyk. Przypominasz córeczce, że będziecie śpiewać babci „Sto lat” i żeby była grzeczna.

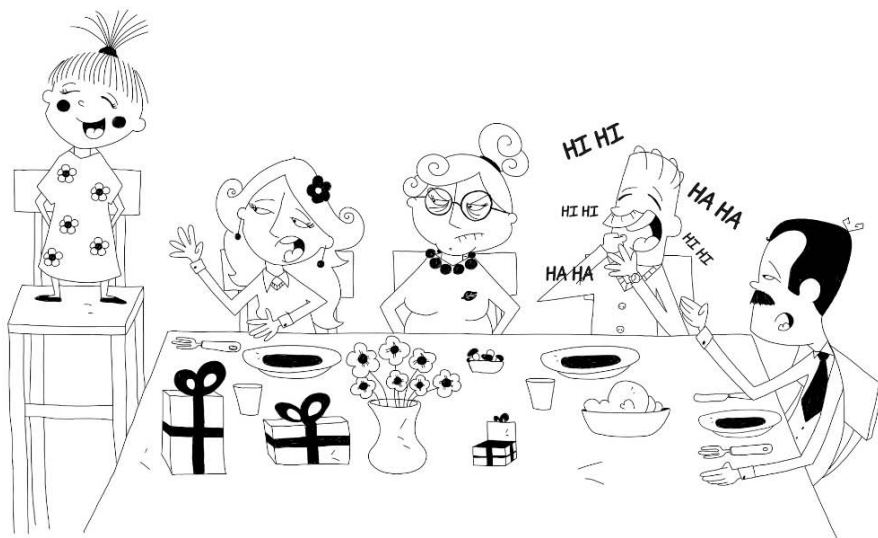
Kiedy jest już po wręczeniu prezentu, uściskach i życzeniach, babcia pyta Alicję, jak jej minął dzień w przedszkolu. Ala odpowiada, że świetnie, i chwali się, że zna nowy wierszyk. Babcia zachęca do deklamowania. Alicji nie trzeba długo prosić. Z entuzjazmem staje na krześle i recytuje:

Siedzi misio na łące,
puszcza bąki śmierzące.
Przyszła mama, misia zbiła,
Miś się skupkał, mama zgniała.

I tu, Drogi Rodzicu, mamy do Ciebie pytanie. Co byś zrobił w takiej sytuacji? Wybuchnął głośnym śmiechem? Kazał Alicji natychmiast zejść z krzesła, skarcił ją i powiedział, że po powrocie do domu dostanie karę? Przeprosił babcię? Natychmiast zadzwonił do dyrekcji przedszkola? A może zastanawiałbyś się przez najbliższe tygodnie, gdzie popełniłeś wychowawczy błąd i co wyrośnie z Twojego dziecka...?

I tego właśnie dotyczy ta książka. Piszemy w niej o sytuacjach rodzicielskich, których nie jesteśmy w stanie przewidzieć, o emocjach, jakie im towarzyszą, i o reakcjach dorosłych. Pokazujemy także — a wręcz przede wszystkim — emocje dzieci oraz ich reakcje na zachowania rodziców.

Obie jesteśmy matkami i każdego dnia same się zmagamy z dziecięcymi humorami, próbami testowania naszej cierpliwości i logiką, która nijak nie przystaje do dorosłego odbioru rzeczywistości. Cóż, myślenie rodzica nie zawsze idzie w parze z tym, co czują i myślą dzieci.

Same po tysiąckroć wychodzimy z siebie, rozkładamy bezradnie ręce i zadajemy pytanie: „Dlaczego?”. Dlaczego ono nie słucha? Dlaczego ono nie rozumie? Dlaczego nie chce podążyć za moją radą? Czasem ponosimy sromotną porażkę, kiedy indziej wygrywamy. Zawsze jednak staramy się być blisko potrzeb, uczuć i emocji dziecka. Zejście do jego poziomu i przyjrzenie się całej sytuacji z jego perspektywy naprawdę zmienia cały kontekst. Wiele razy się przekonałyśmy, że bardzo łatwo jest nam, Rodzicom, skrzywdzić malucha poprzez pochopny osąd, lekceważenie jego przeżyć, banalizowanie jego rozterek, naruszanie prywatności.

Każdy z nas pragnie mieć głęboką i autentyczną relację z dzieckiem. Tylko jak to zrobić? A może należy zadać sobie pytanie: czego nie powinienem robić?

W książce opisane są sytuacje z życia wzięte z udziałem dzieci w wieku od 0 do 6 lat. Zachowania dzieci wykraczają poza kanon rodzicielskich oczekiwań. Niemniej jednak nie są one wynikiem złośliwości, prób manipulacji rodzicem czy też arogancji. W takim razie jak je wytłumaczyć?

Każde zachowanie dziecka ma głębszą motywację i naszym oraz Twoim zadaniem jest ją odkryć. Nie dostaniesz od nas gotowych rozwiązań. Zachęcamy natomiast do bacznego wsłuchania się w swoje pociechy. Co chcą nam w danej chwili przekazać? Jaką ważną potrzebę próbują zakomunikować przez swoje „niegrzeczne” zachowanie? Może wówczas okaże się, że to nasze krzyki i brak cierpliwości wywołały agresję u dziecka. Albo że przez niesprawiedliwe

potraktowanie starszego rodzeństwa podczas kłótni sprawiliśmy, że dziecko odreagowuje swe rozczarowanie na braciszku.

Anegdoty przytoczone w tej książce to historie, które wydarzyły się naprawdę, zmieniłyśmy co najwyżej dane bohaterów. Niektóre z nich są zabawne, inne całkiem poważne, jeszcze inne smutne. Łączy je jedno: unaoczniają, że dzieci widzą świat przez pryzmat własnych wyobrażeń i doświadczeń, mają swoje potrzeby i starają się nam o nich powiedzieć. Nie zawsze w zrozumiwały dla nas sposób. Warto je w tym procesie wesprzeć zamiast krytykować, wyśmiewać, zawstydząć czy karać.

Rozdział 1

(NIE)GRZECZNE DZIECI, CZYLI JAKIE?

Grzeczność to „sposób zachowania świadczący o dobrym wychowaniu” oraz „posłuszne i spokojne zachowanie się dziecka” — tyle za *Słownikiem języka polskiego PWN*.

Kiedy jednak zastanowimy się głębiej nad pojęciem grzeczności, okaże się, że dla każdego Rodzica oznacza ona coś innego. Jedni kojarzą ją z dobrymi manierami, towarzyską ogładą i tzw. kindersztubą. Drudzy z dyscypliną i posłuchem. Dla jeszcze innych grzeczność to przede wszystkim uległość, ustępliwość, potulność. To trochę jak z wyrokowaniem, że dana sukienka czy fryzura są ładne. Granice są płynne, a opinii tyle, ile samych opiniujących.

Dziecko doskonałe

Gdyby jednak pokusić się o zmiksowanie wszystkich wyżej opisanych skojarzeń, to teoretycznie otrzymamy przepis na DZIECKO IDEALNE. Obyte, z ogładą towarzyską, nienagannym słownictwem, niewyrażające złości, zawsze posłuszne i ułożone.

Takie, co to ukloni się w pas najdalszej sąsiadce z ulicy, a jak krzyknie „dzień dobry”, to połowa tramwaju się odwróci. Gdy taki ulepszony model siada do stołu, to słowa „proszę” i „dziękuję” z ust mu nie schodzą. Serwetę na kolanka kładzie, a dziubek upačkany pomidorową non stop obciera. Gdy jakiś niesforny

makaron ucieknie mu z talerza, czym prędzej dyskretnie zagarnia go na osobny spodeczek. Gdy znienawidzony szpinak wylądowuje na jego talerzu, zje go do końca, bez jęków i kwęków. Mało tego: uśmiechnie się półgębkiem i podziękuje mamie za wartościowy posiłek. Nie trzeba tu dodawać, że taki cud natury wstaje z łózka bez szemrania, nie kłóci się z rodzeństwem, nigdy nie mówi „dupa”, nie przerywa rozmów rodziców, a gdy przychodzą dorośli goście, przez kilka godzin zajmuje się sam sobą. I nie oznacza to rozkładania ciężarówki na części pierwsze, rycia dziury w ścianie czy gry w strzelanki.

Tylko... czy ktoś widział i zna takie dziecko? Autorki tej książki — nie. I całe szczęście, bo nie byłoby to szczęśliwe dziecko. Raczej zaprogramowany robot, który wykonuje wszelkie polecenia dorosłych szybko, potulnie i bez szemrania.

Jak wygląda domowa rzeczywistość, kiedy bohaterem staje się „przeciętnie grzeczny”, a może „przeciętnie niegrzeczny” maluch?

Monika i córka Julia w akcji

- „Maaaaaaamooooooooo!” — słyhać od stołu dziki wrzask, bo właśnie rozlała się zupa, kopytka walają się po podłodze, kanapka z dżemem upała całą sukienkę.
- „Nie powiem tej pani dzień dobry, bo wygląda *podejrzliwie*”.
- „Szpinak? Bleeeee.... Zrób mi rosół!”.

- „Maaaaamooooo, podetrzyj mnie! Była kuuuupa!” — rzecz się dzieje w towarzystwie, a zatem *bon ton* szlag trafił.
- „No, wylaż już, dziadku, z wyra! Nie leń się!”.
- „Nie założę tej sukienki! Moje ciuchy, moja sprawa”.
- „Nie! Nie o to mi chodziłooooo!” — a niech sąsiedzi też wiedzą, że rodzic jak zwykle nie nadąża za myślą przewodnią zabawy w kucyki, pet szopy czy bakterie.

Małgorzata i syn Jędrrek w akcji

- „Ja dzisiaj nie idę do przedszkola i cały dzień będę chodził w pidzanie!” — tymczasem za 3 minuty muszą wyjść i wobec tego oświadczenia punktualne przybycie do pracy stoi pod wielkim znakiem zapytania.
- „Czy to wilki pocięły panu twarz?” — pytanie skierowane jest do spotkanego w sklepie z zabawkami mężczyzny, którego twarz, od czoła po brodę, przecina blizna.
- „Aaaaaaaaa!” — wrzeszczy na cały sklep Jędrrek, bo właśnie zobaczył po raz pierwszy czarnoskórego mężczyznę.
- „Czy pani też ma dzidziusia w brzuchu jak mama, bo ma pani taki sam wielki brzuch?” — zapytana kobieta niestety nie miała dzidziusia w brzuchu.
- „Bo on mi śpiewał na złość do ucha i nie zniosłem dłużej tej *poirytacji*” — wytłumaczenie bójki z kolegą.

A gdyby tak stanąć w szranki i przygotować pojedynek na najbardziej niegrzeczne zachowania naszych milusińskich? Na pohybel wszystkim perfekcyjnym nad-Mamusiom, które mają idealne dzieciątka i które uwielbiają rankingi pod tytułem „A mój Franek to...”:

- ma pół roku i przesypia całe noce;
- jak przychodzą goście, to recytuje im całego Tuwima, i jeszcze teatrzyk przedstawia;
- jak chce puścić bąka, to wychodzi do łazienki;
- jak nie umyje zębów, to nie zaśnie etc.

Ranking niegrzeczności

No to zaczynamy. Co jest gorsze?

- To, że nasze dzieciątko mówi z pełną buzią i kruszy dookoła jedzeniem, czy to, że obciera tłuste ręce o ubranie?
- To, że podśpiewuje pod nosem „Dupa, Jasiu, Stasiu”, czy to, że nazywa sąsiada „grubasem”?
- To, że wykrzykuje do nas w złości: „Jesteś głupia/głupi”, czy to, że burczy pod nosem „Nie Kocham cię już”?
- To, że bezustannie podsłuchuje nasze rozmowy, czy to, że dorzuca swoje pięć groszy, kiedy rozmawiamy ze znajomymi?
- To, że gwałtownie odpycha ciotkę rwącą się do całowania go, czy to, że się krzywi na widok ciocinego prezentu, który nijak nie przystaje do jego wieku/zainteresowań?
- To, że pyta na głos, dlaczego przechodzący pan jest łysy, czy to, że „sprzedaje” pani przedszkolance domowe newsy w rodzaju: „Tata mówi, że mogłaby się pani trochę odchudzić”.

Kto wygrywa? A może żadne z wyżej wymienionych zachowań nijak się ma do niegrzeczności, jeśli wziąć pod uwagę kontekst sytuacyjny, emocje przeżywane w danej chwili przez dziecko czy potrzebę, jaką chce nam pokazać? Warto mieć tego świadomość i nie biczować się w duchu za każdym razem,

gdy ktoś z otoczenia — na wskroś ŻYCZLIWY, a jakże — skomentuje zachowanie naszej pociechy: „Ojej, ale ty jesteś niegrzeczny/-a”. A skomentuje dlatego, że pociecha owa wyściubi nos poza ramy fałszywie pojmowanej grzeczności: głośniej zachichocze, dziko powrzeszczy na placu zabaw, pomacha nogami pod stołem, nie podzieli się łopatką w piaskownicy, zapłacze wniebogłose, bo mama nie kupiła wymarzonej zabawki. Ot, nie będzie cicha, karna i potulna.

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

-
- A central image showing four hands, two from the top and two from the bottom, holding four puzzle pieces. Three pieces are olive green and one is red. The hands are positioned as if they are about to assemble the pieces.
1. ZAREJESTRUJ SIĘ
  2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
  3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

Poznaj krainę dziecięcych emocji, reakcji i lęków!

- (Nie)grzeczne dzieci, czyli jak zdefiniować grzeczność i co z tego wynika
- Niegrzeczność w praktyce, czyli jak zrozumieć, o co chodzi dziecku
- Rodzic roszczeniowy versus rodzic odlotowy, czyli jak sensownie ustawić granice

Jeśli jesteś rodzicem, w pół słowa zrozumiesz wszystkie emocje i lęki targające dorosłymi obecnymi na kartach tej książki. Bez trudu odnajdziesz z nimi wspólny język, oparty na tożsamości doświadczeń, bezradności i frustracji. Trochę trudniej będzie Ci za to pojąć, jak myśli i odczuwa Twoje (nie)grzeczne dziecko i na czym w ogóle polega ta (nie)grzeczność. Na szczęście autorki książki, prywatnie i zawodowo związane ze sferą dziecięcych humorów, zachowań i odkryć, pomogą Ci wejść w świat Twojego dziecka i choć na chwilę przyjąć jego perspektywę.

Wszystkie sytuacje opisane w tej książce zdarzyły się naprawdę, a brak porozumienia co do istoty problemu spowodował gniew i rozżalenie u obu stron konfliktu. Ponieważ jednak każdej z przedstawionych tu scen towarzyszy szczegółowy zapis emocji i postaw zarówno dziecka, jak i dorosłego, a także bezstronna ocena eksperta, zyskujesz niepowtarzalną szansę przetestowania na sucho podobnych zachowań, by uniknąć błędów w przyszłości. Wychowanie dziecka nie jest prostą sprawą, ale jeśli chcesz na całe życie zachować z nim dobry kontakt, a przy tym mądrze pokierować jego rozwojem, koniecznie przeczytaj tę książkę. I korzystaj z niej na co dzień!

Zamień frustrację na empatię!

Patroni medialni:

twoje dziecko

babyonline.pl

Mamy pisać blogi!
BLOGIMAM.PL

Poradnik
dla rodziców
dzieci w wieku
0-6 lat

OSOBOWOŚĆ ODNOWA

sensus

Nr katalogowy: 44761

Sprawdź najnowsze promocje:

- <http://sensus.pl/promocje>
- <http://sensus.pl/bestsellery>
- <http://sensus.pl/nowosci>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: sensus@sensus.pl
<http://sensus.pl>

cena 34,90 zł

ISBN 978-83-283-2563-0

9 788328 325630

Księgarnia internetowa:
<http://sensus.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900